

คำนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและการอาชีพมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

หนังสือเรียนการงานอาชีพ ชั้น ม.๖ เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการทำงานในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยเหลือนตนเอง ครอบครัวย และต่อยอดเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกอาชีพ เน้นการปฏิบัติจริง จนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง ประกอบด้วยหลักการทำงาน งานประดิษฐ์เอกลักษณ์ไทย งานช่างเพื่อการประกอบ ติดตั้ง ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน การจัดการผลผลิตทางการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ ความรู้เกี่ยวกับงานธุรกิจ งบประมาณ การบัญชี และการประกอบธุรกิจ และงานอาชีพในปัจจุบัน

การนำเสนอโครงสร้างหนังสือภายในเล่ม ประกอบด้วย

- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- คำถาม Big Question เป็นคำถามสำคัญครอบคลุมการเรียนรู้ของหน่วย
- เนื้อหาตรงตามหลักสูตร ให้องค์ความรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนการทำงาน เพื่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต
- กิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการเรียนรู้ มีใบงานหลากหลายรูปแบบ เน้นฝึกทักษะกระบวนการปฏิบัติและการทำงานในชีวิตประจำวัน เพื่อต่อยอดการสร้างอาชีพในอนาคต

ผู้เรียบเรียงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทุกแห่ง ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนบรรลุตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ ได้กำหนดไว้ทุกประการ

คณะผู้เรียบเรียง

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต

หลักการทํางาน
ทักษะในการทํางาน
คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยที่ดีในการทํางาน
การใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

งานประดิษฐ์เอกลักษณ์ไทย

คุณค่าของงานประดิษฐ์เอกลักษณ์ไทย
งานใบตอง
งานแกะสลักผักและผลไม้
งานดอกไม้สด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

งานช่าง

การประกอบและติดตั้งอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน
การซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

การจัดการผลผลิตทางการเกษตร

วิวัฒนาการทางการเกษตร
เกษตรอินทรีย์
การปลูกพืชไร่นา
การผลิตพืชในโรงเรือน
การเก็บเกี่ยวผลผลิตพืช
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

การเลี้ยงสัตว์

ความสำคัญของการเลี้ยงสัตว์
ประเภทของสัตว์เลี้ยง
หลักการเลี้ยงสัตว์
การคัดเลือก การขยายพันธุ์ และปัญหาในการเลี้ยงสัตว์
ตัวอย่างการเลี้ยงสัตว์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

งานธุรกิจ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ
งบประมาณและการจัดทำบัญชี
การประกอบธุรกิจ
การเขียนแผนธุรกิจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

งานอาชีพ

สู่โลกอาชีพ
แนวทางการเข้าสู่อาชีพ
การเลือกใช้เทคโนโลยีในงานอาชีพ
ประสบการณ์ในอาชีพ
คุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

บรรณานุกรม

๒-๑๓

๒
๕
๑๐
๑๓

๑๔-๓๕

๑๔
๑๗
๒๓
๒๕

๔๐-๕๓

๔๐
๔๘

๕๔-๗๕

๕๔
๕๘
๖๑
๖๖
๖๙
๗๑

๗๖-๘๙

๗๖
๗๙
๘๐
๘๓
๘๖

๙๐-๑๐๙

๙๐
๑๐๐
๑๐๓
๑๐๗

๑๑๐-๑๒๔

๑๑๐
๑๑๒
๑๑๖
๑๑๘
๑๒๐

๑๒๕-๑๒๖

การทำงาน เพื่อการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด

- อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๑)
- สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๒)
- มีทักษะการจัดการในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๓)
- มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๔)
- มีทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕)
- มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๖)
- ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๗)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต
- ความคิดสร้างสรรค์
- ทักษะการทำงานร่วมกัน
- ทักษะการจัดการ
- ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน
- ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต
- คุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน
- การใช้พลังงาน ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

หากต้องการประสบความสำเร็จในการทำงาน จะมีวิธีการทำงานอย่างไร

การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ วิธีการ และทักษะกระบวนการทำงานต่างๆ เพื่อให้สำเร็จและมีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ ควรมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน รวมถึงใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จะส่งผลให้งานสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

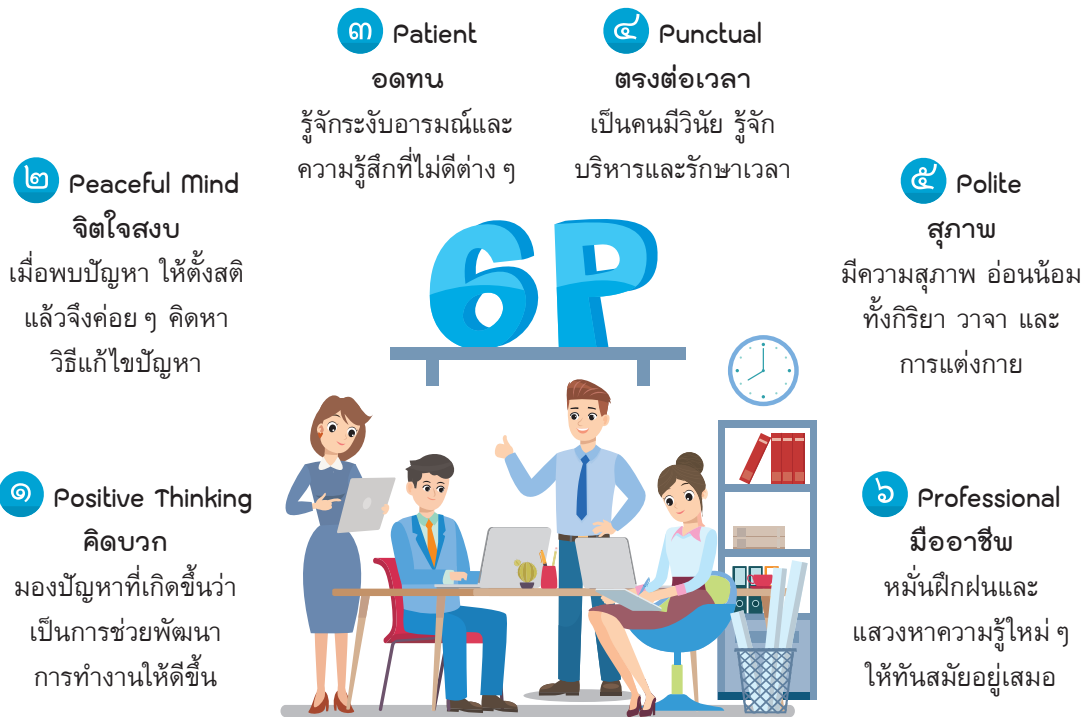
หลักการทํางาน

การทำงานมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคม แต่ในปัจจุบันการแข่งขันในการทำงานมีสูงขึ้น ส่งผลให้มีอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้น บริษัทหรือสถานประกอบการหลายแห่งมีการปลดพนักงานออก ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น การเรียนรู้หลักการทํางานจะช่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ และจะต้องพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพอยู่เสมอ สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับงานได้ โดยหมั่นฝึกทักษะในการทำงานต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการจัดการงาน ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการทำงาน

ร่วมกัน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา มีการฝึกทักษะทางด้านการเข้าสังคม การทำงานเป็นกลุ่ม การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน รักในงานที่ทำ มีความมุ่งมั่น อดทน ตั้งใจ ฝึกฝน จึงจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

๑.๑ หลักการทํางานเพื่อการดำรงชีวิต

การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งการทำงานในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยหลักการทํางาน 6P เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ โดยหลักการทํางาน 6P มีดังนี้

๑.๒ หลักการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

การทำงานให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานอยู่เสมอ และ
ไม่หยุดหรือขาดการพัฒนา โดยใช้หลักการ D-E-V-E-L-O-P ที่เรียกว่า ไม่หยุดยั้งการพัฒนา มีดังนี้

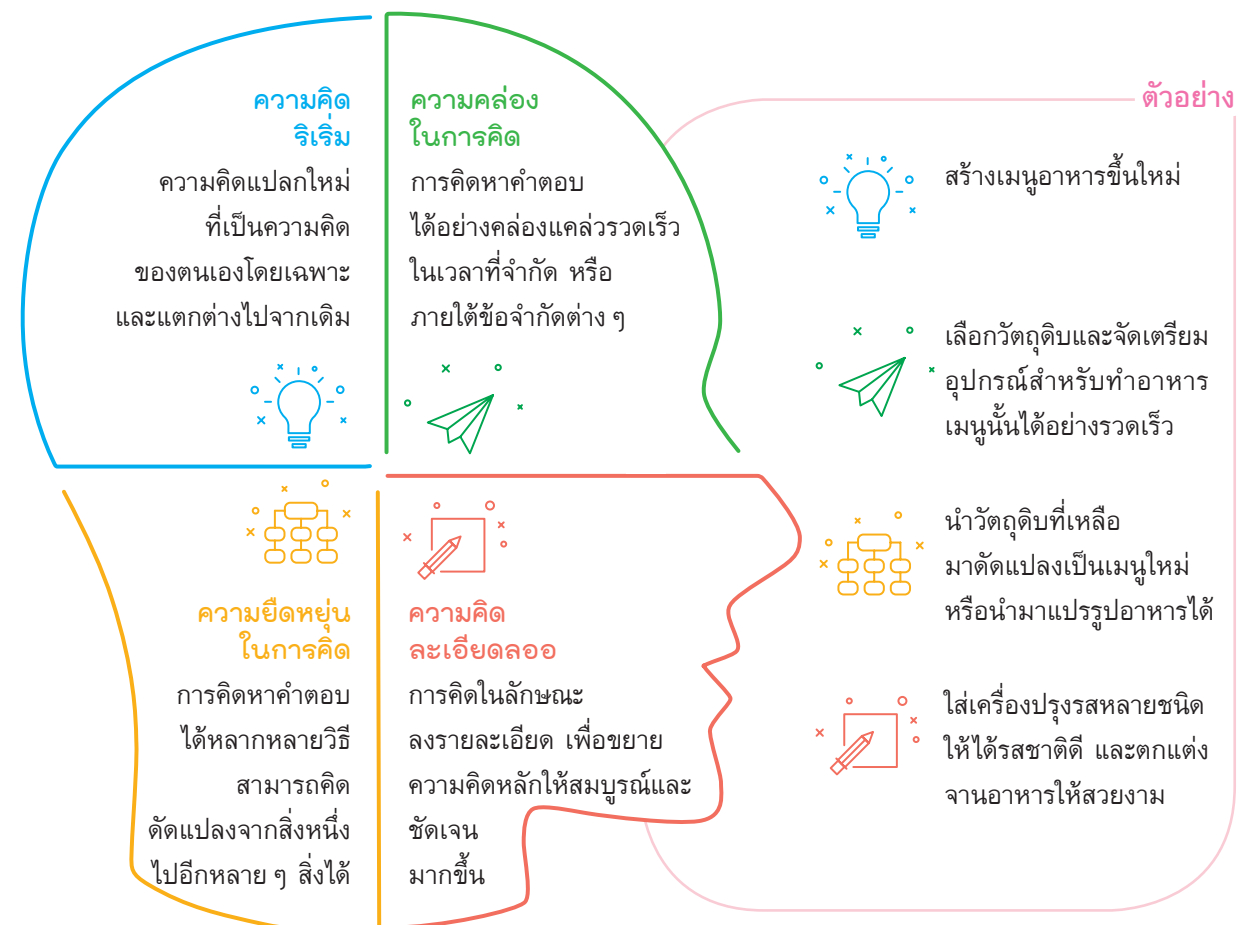

๒ ทักษะในการทำงาน

ปัจจุบันมีการแข่งขันทางธุรกิจสูงมากขึ้น มีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย มีการใช้
เทคโนโลยีในการทำงาน มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น เพื่อช่วยให้การทำงานรวดเร็วมากขึ้น
ธุรกิจต่าง ๆ ต้องการผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามาร่วมงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เติบโต
ดังนั้น ผู้ที่เข้ามาอยู่ในองค์กรต้องมีการฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีทักษะในการทำงาน
ทำให้ได้เปรียบและมีโอกาสมากกว่าผู้อื่น โดยทักษะที่จำเป็นในการทำงาน มีดังนี้

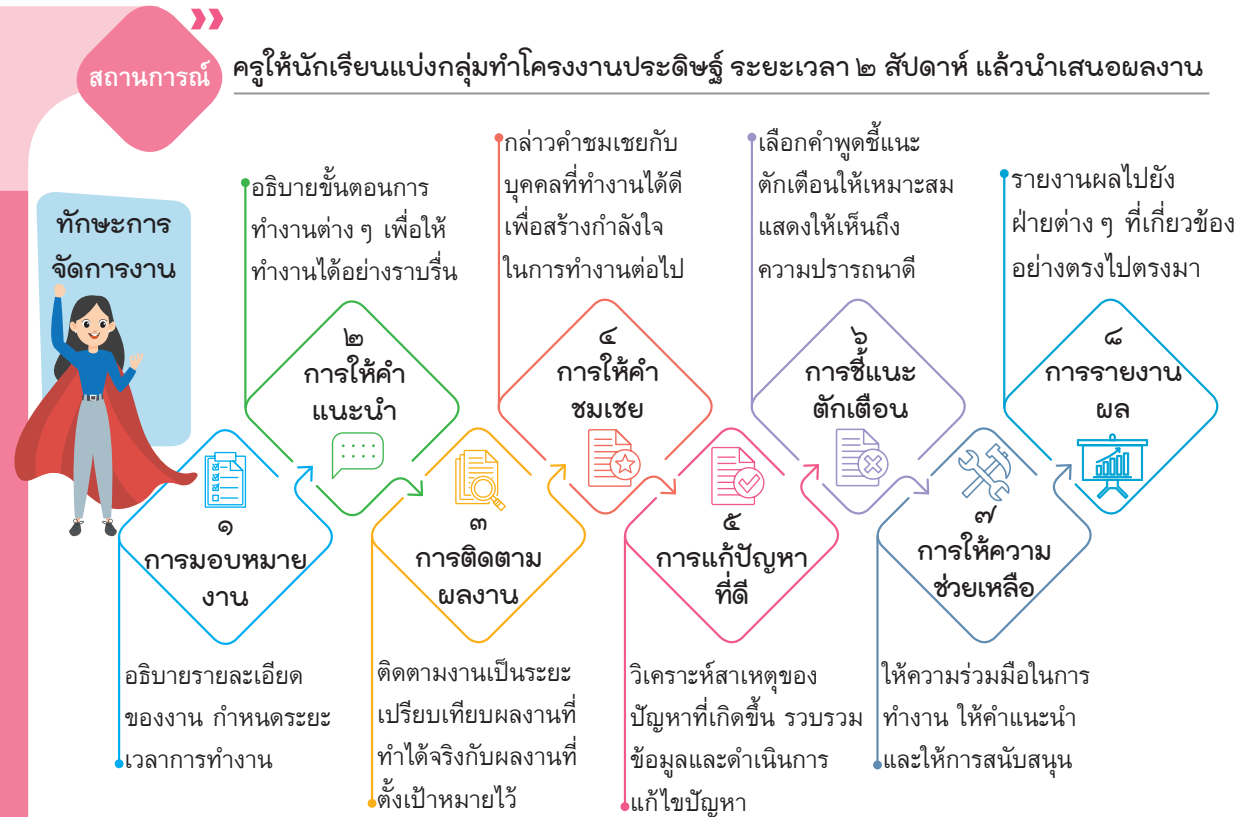
๒.๑ ทักษะความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการทำงานในการที่จะสร้างสรรค์ผลงาน
ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ที่มีอยู่และการสังสมประสบการณ์มาต่อยอดจนเกิดเป็นความคิดใหม่
หรือผลงานแปลกใหม่ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเองด้วยการฝึกฝนจนเกิด
เป็นทักษะเพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ มีลักษณะ ดังนี้

๒.๒ ทักษะการจัดการงาน

การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่จำเป็นที่จะการทำงานรายบุคคลหรือกลุ่ม ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ดำเนินงานได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทักษะการจัดการงานที่ดีนั้นมีตัวอย่าง ดังนี้

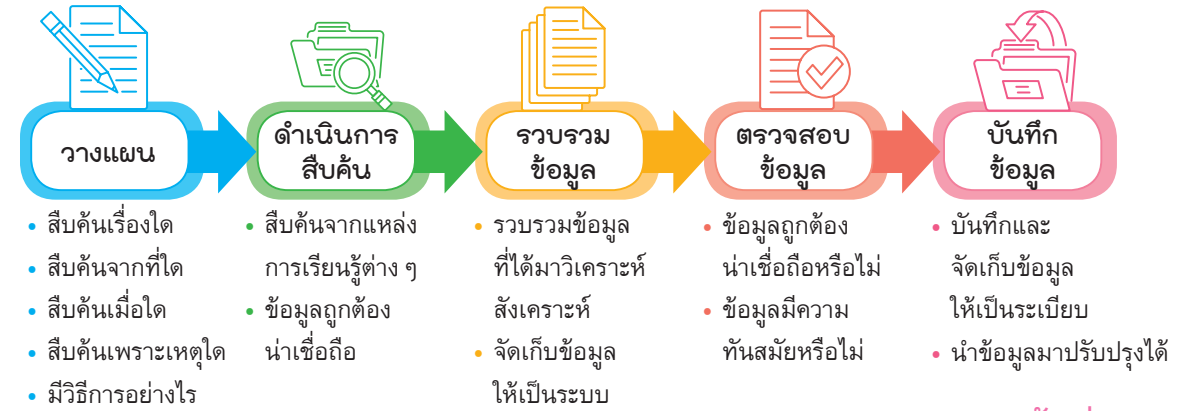

ตัวอย่าง

- สมาชิกร่วมกันคิดว่าจะประดิษฐ์สิ่งใด จากนั้นวางแผนและแบ่งงานตามความสามารถ รวมถึงกำหนดระยะเวลาการทำงาน
- ครูแนะนำวิธีการทำงานให้นักเรียน เช่น การเลือกวัสดุที่ใช้ การใช้อุปกรณ์ให้ตรงกับประเภทของงาน และใช้อย่างปลอดภัย
- หัวหน้ากลุ่มติดตามความคืบหน้าของงาน พัฒนาผลงาน บริหารเวลาเพื่อให้งานมีคุณภาพ เสร็จตามเวลาที่ตั้งเป้าไว้
- หัวหน้ากลุ่มสรุปผลการทำงาน ให้คำชมเชยเพื่อสร้างกำลังใจและพลังการทำงาน
- หัวหน้ากลุ่มสอบถามสมาชิกว่ามีปัญหาใดบ้าง ให้รวบรวมปัญหาไว้ แล้วเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
- ครูให้คำแนะนำ เช่น ใช้อุปกรณ์ เครื่องมืออย่างระมัดระวัง และสมาชิกในกลุ่มให้คำแนะนำคนที่ทำงานช้าหรือผลงานยังไม่ได้คุณภาพ
- สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำงานด้วยความตั้งใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้คำแนะนำที่ดีต่อกัน
- แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการประดิษฐ์ ในรูปแบบที่หลากหลายตามความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่ม

๒.๓ ทักษะการแสวงหาความรู้

การแสวงหาความรู้เกิดจากการพยายามและความตั้งใจในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง พัฒนางานให้มีคุณภาพ โดยทักษะการแสวงหาความรู้มีขั้นตอน ดังนี้

ตัวอย่าง

- วางแผนสืบค้นพรรณไม้จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เคยปลูกต้นไม้มาก่อน
- สืบค้นจากเว็บไซต์และสอบถามผู้ที่เคยปลูกต้นไม้โดยศึกษาพรรณไม้ วิธีการปลูก และการดูแลรักษา
- รวบรวมข้อมูลที่ได้อาการศึกษามาวเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด
- ตรวจสอบข้อมูลที่ได้ เช่น พรรณไม้ชนิดใดปลูกง่าย และดูแลรักษาได้ง่าย
- เลือกพรรณไม้ที่ต้องการแล้วบันทึกเพื่อคัดเลือกพันธุ์มาปลูกต่อไป

Tip

การแสวงหาความรู้อย่างผู้นำ

การแสวงหาความรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองได้มากขึ้นจนเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการทำงาน สามารถเริ่มต้นด้วยการแสวงหาความรู้ได้ง่าย ดังนี้

- การสังเกต** พฤติกรรมของบุคคล สิ่งของ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อหาความแตกต่างที่อาจทำให้เกิดผลกระทบ
- การจดบันทึก** เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือจากสิ่งที่สังเกต จากการฟัง หรือการอ่าน
- การนำเสนอ** มีความเข้าใจและจดจำสิ่งที่ต้องการนำเสนออย่างเป็นระบบ
- การฟัง** รับฟังผู้อื่นให้มากขึ้น โดยจับประเด็นของผู้พูดให้ได้ และสามารถตั้งคำถามจากสิ่งที่ฟังได้
- การถาม** รู้จักตั้งคำถามเมื่อเกิดความไม่เข้าใจหรือเกิดความสงสัย โดยอาจถามจากผู้รู้หรือตั้งคำถามจากการฟัง

๒.๔ ทักษะกระบวนการทำงาน

ทักษะกระบวนการทำงานที่ดีเกิดจากการฝึกปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยมุ่งเน้นให้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้จนเกิดเป็นความชำนาญและความเชี่ยวชาญในการทำงาน โดยทักษะกระบวนการทำงานมีขั้นตอน ดังนี้

ตัวอย่าง

๑. วิเคราะห์งาน แยกแยะว่าเป็นงานประเภทใด ใช้อุปกรณ์ใด ใช้เงินลงทุนมากน้อยเพียงใด	คัดเลือกเสื้อผ้าที่ไม่สวมใส่แล้ว นำมาดัดแปลงใหม่ และเลือกอุปกรณ์ที่ใช้โดยคำนึงถึงต้นทุน
๒. วางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่กันอย่างไร มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างไร ใช้ระยะเวลาเท่าใด	ศึกษาวิธีการดัดแปลงเสื้อผ้า แล้วออกแบบและกำหนดระยะเวลาในการตัดเย็บ
๓. ปฏิบัติงาน ลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ และปฏิบัติตามหน้าที่	ร่างแบบตามที่ออกแบบไว้ และตัดเย็บด้วยจักรเย็บผ้า จากนั้นนำลูกบิดมาประดับ
๔. ประเมินผลการทำงาน ประเมินผลการทำงานทั้งก่อน ระหว่าง และหลังปฏิบัติงาน	ชิ้นงานยังไม่ค่อยสวยงาม เพราะยังขาดความชำนาญในการใช้จักรเย็บผ้า

๒.๕ ทักษะการทำงานร่วมกัน

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มจะต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการปรึกษาวางแผนการทำงานร่วมกัน และช่วยกันแก้ไขปัญหาให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ปัจจัย ในการทำงานร่วมกัน

๑. บรรยากาศของการทำงาน สมาชิกทุกคนมีความตั้งใจทำงานอย่างจริงจังและกระตือรือร้น เช่น สมาชิกทุกคนร่วมกันคิดและวางแผนว่าจะประกอบอาหารชนิดใดเพื่อจัดงานเลี้ยง
๒. ความไว้วางใจ สมาชิกทุกคนควรไว้วางใจ เชื่อสัจย์ พูดคุยกันอย่างเปิดเผย ไม่ปิดบังกัน เช่น วัตถุดิบที่ต้องการหาซื้อไม่ได้ จึงต้องประชุมคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน

๓. มอบหมายงานอย่างชัดเจน สมาชิกทุกคนต้องเข้าใจเป้าหมายงานและขอบข่ายงานที่ต้องรับผิดชอบ เช่น เมื่อแขกมาถึงต้องพร้อมเสิร์ฟอาหาร
๔. บทบาทของสมาชิก สมาชิกจะต้องเข้าใจงานที่ตนเองรับผิดชอบและปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เช่น สมาชิกร่วมกันประกอบอาหารและตกแต่งอาหารได้ทันเวลา
๕. วิธีการทำงาน สมาชิกจะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ เช่น สมาชิกทุกคนร่วมกันเสนอเมนูอาหารหลากหลายชนิดที่จะนำมาจัดเลี้ยง

๒.๖ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

การทำงานทุกอย่างย่อมประสบกับปัญหาเสมอและจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานที่ทำ ดังนั้น ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาจึงมีความสำคัญ เพราะสามารถช่วยปรับปรุงหรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยทักษะกระบวนการแก้ปัญหาประกอบด้วย ๗ ขั้นตอน ดังนี้

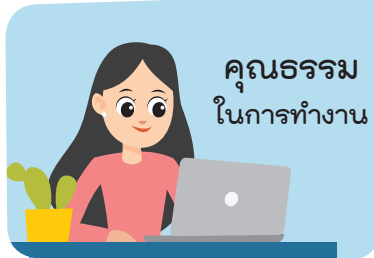
ตัวอย่าง

๑. ทำความเข้าใจสถานการณ์	อาศัยข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการรวบรวม จัดระเบียบ หาความสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	สืบค้นข้อมูลว่า ไม้ผลดังกล่าวออกผลยากหรือไม่ ใช้ระยะเวลาเท่าใดในการออกผล
๒. กำหนดปัญหา	เล่าเรื่องหรือเขียนบรรยายสภาพปัญหาด้วยถ้อยคำสั้น ๆ อย่างตรงประเด็น ได้ใจความ และระบุเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นภายหลังจากที่แก้ไขปัญหาลงแล้ว	เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นว่าปลูกไม้ผลแล้วไม่ออกผล จึงต้องการหาวิธีทำให้ไม้ผลออกผลอย่างสม่ำเสมอ
๓. วิเคราะห์สาเหตุ	พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งใด โดยใช้วิธีการต่าง ๆ และระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา	อาจเกิดจากวิธีการดูแลรักษาที่ไม่ถูกต้อง
๔. หาวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้	แสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาให้มากที่สุด	สืบค้นหาวิธีการที่ทำให้ไม้ผลออกผล เช่น วิธีที่ ๑ ให้น้ำและใส่ปุ๋ยตามสูตรที่เหมาะสม วิธีที่ ๒ ซื้อพืชต้นใหม่มาปลูก
๕. เลือกวิธีการแก้ไขปัญหที่ดีที่สุด	เปรียบเทียบทางเลือกทั้งหมด แล้วเลือกทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา	เลือกวิธีที่ ๑ เพราะเป็นการดูแลเบื้องต้นที่สามารถปฏิบัติได้เมื่อวิธีที่ถูกต้อง และไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มในการซื้อพืชต้นใหม่
๖. วางแผนการปฏิบัติ	กำหนดกระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ใครเป็นผู้รับผิดชอบงานในส่วนใด มีค่าใช้จ่ายเท่าไร	กำหนดระยะเวลาการให้น้ำและใส่ปุ๋ยอย่างเหมาะสม เช่น รดน้ำทุกวันเช้า-เย็น ใส่ปุ๋ยเดือนละ ๑ ครั้ง
๗. ติดตามประเมินผล	ตรวจสอบความคืบหน้าของงานที่ได้วางแผนไว้ เพื่อจะได้ทราบว่า มีปัญหาและอุปสรรคใดเกิดขึ้นจากการทำงานหรือไม่ งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่	สังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นระยะ เช่น เมื่อให้น้ำและใส่ปุ๋ยแล้วไม้ผลนั้นออกผลหรือไม่ หรือออกผลมากน้อยเพียงใด

ในการทำงานนอกจากจะต้องมีทักษะกระบวนการทำงานต่าง ๆ แล้ว สิ่งสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานควรมีนั่นก็คือ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

๓.๑ คุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพ จริยธรรมในการทำงาน หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพที่ดีว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ

คุณธรรม
ในการทำงาน

๑. มีสติสัมปชัญญะ ใช้ปัญญา และเหตุผลในการตัดสินใจที่จะประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ เหมาะสม และถูกต้อง

๒. ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงผู้อื่น

๓. ขยันหมั่นเพียร ทำงานอย่างแข็งขันด้วยความมุ่งมั่น จนกว่างานจะสำเร็จ

๔. รับผิดชอบ เอาใจใส่ มุ่งมั่น ตั้งใจต่องานเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

๕. มีระเบียบวินัย ปฏิบัติให้ถูกที่ มีความเรียบร้อยถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม

๖. มีน้ำใจ ปรารถนาดี ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละ

๗. ประหยัด รู้จักใช้ เก็บออม ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของอย่างคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือย จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง

๘. สามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

จริยธรรม
ในการทำงาน

๑. ชำนาญในวิชาชีพของตน นำความรู้ที่เล่าเรียน ฝึกฝนอบรม มาปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ จนสามารถยึดเป็นอาชีพได้

๒. ระเบียบวินัย ฝึกกาย วาจาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่สังคมหรือสถาบันวางไว้เป็นแบบแผน

๓. กล่าววาจาดี กล่าวความจริง โดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพและมีประโยชน์

๔. ทำงานไม่คั่งค้างสับสน ทำงานดี มีระเบียบ ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และตั้งใจทำงานให้เสร็จ

๓.๒ เจตคติและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน

เจตคติที่ดีในการทำงาน หมายถึง การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะชอบ ฟังพอใจ สนใจ เห็นด้วย ต้องการปฏิบัติงานนั้น ๆ ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความสุขในการทำงาน หากพบปัญหาหรืออุปสรรคก็สามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นได้

ลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน เป็นผลมาจากการมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

เจตคติที่ดี
ในการทำงาน

๑. กำหนดการทำงานด้วยตนเอง เป็นผู้คิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างด้วยตนเอง รวมทั้งวางแผนการทำงานและกำหนดระยะเวลาในการทำงาน

๒. ทุกสิ่งเป็นจริงได้ เชื่อมั่นว่าตนเองจะต้องทำงานนั้น ๆ ได้ อย่างเต็มความสามารถ และสามารถทำได้

๓. ให้ความสำคัญกับงานทุกประเภท ไม่เลือกทำแต่งานที่สำคัญหรืองานใหญ่ ๆ และไม่เลือกงาน ควรเห็นคุณค่าของงานแต่ละประเภท

๔. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันด้วยการแสดงถึงความเมตตา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน

๕. อาสาทำงานนอกเหนือหน้าที่ ทำงานนอกเหนือจากความรับผิดชอบบ้าง เพื่อเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นำไปพัฒนางานให้ดีขึ้นได้

๖. ความล้มเหลวเป็นพื้นฐานของความสำเร็จ เรียนรู้จากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น แล้วนำมาเป็นบทเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

๗. ไม่ปิดกั้นโอกาสในการตรวจสอบตนเอง ตรวจสอบว่าตนเองมีการพัฒนาที่ดีขึ้นหรือไม่ เคยผิดพลาดหรือไม่ และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อย่างราบรื่นหรือไม่

ลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน

๑. ช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสืบค้น แสวงหาคำตอบในปัญหา จะทำให้เกิดความละเอียดรอบคอบและเกิดความผิดพลาดน้อย

๒. กระตือรือร้นและหนักแน่น ยืนหยัดกับการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

๓. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดหาวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ จะทำให้งานก้าวหน้าได้ดี

๔. สู้งาน พยายามเรียนรู้ในงานที่ทำ ไม่ย่อท้อต่อการทำงาน จะเกิดการพัฒนาทักษะด้านความคิดและการกระทำ

๕. มนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นได้ดี สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยเฉพาะการทำงานร่วมกัน

๖. มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีเป้าหมายชัดเจน และมีการวางแผนในการทำงาน

๗. รู้จักกาลเทศะ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมทั้งการแต่งกาย การพูด การแสดงออก และการควบคุมอารมณ์

Know More

๕ ทักษะที่ควรมี เพื่อสร้างชีวิตที่ดี

ทัศนคติและมุมมอง เป็นเรื่องสำคัญที่กำหนดชีวิตของเรา เพราะสองสิ่งนี้เปลี่ยนวิธีการที่เราจะมองโลกรอบข้างจนถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และต่อให้บางคนอาจมองว่าเรื่องทัศนคตินี้ส่วนมากจะเกี่ยวกับการทำงานหรือการสร้างธุรกิจ แต่แท้จริงแล้วทัศนคตินั้นสัมพันธ์และประยุกต์ใช้กับการใช้ชีวิตของเราในทุกเรื่อง โดยทัศนคติที่ควรมีมีดังนี้

ความสำเร็จ เกิดจาก การลงมือทำ

หากต้องการประสบความสำเร็จจะต้องคิดและลงมือทำอย่างเต็มความสามารถ ไม่ใช่เพียงแคคิดแต่ไม่ลงมือทำ ความสำเร็จก็才不会เกิดขึ้น

ในโลกนี้ไม่มีอะไรที่สมบูรณ์แบบ เพราะระหว่างทางของการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวันอาจต้องพบเจอกับอุปสรรคบ้างในบางครั้ง เมื่อพบเจอก็จะทำให้เรากลัวที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้

ไม่มีอะไร ที่สมบูรณ์แบบ

ความผิดหวัง เป็นเรื่องที่ต้อง เรียนรู้

ไม่มีใครที่จะสมหวังไปเสียทุกอย่าง การได้เผชิญหน้ากับความจริงที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดหวังในชีวิตจะสามารถช่วยให้เรารับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น แต่แท้จริงแล้วชีวิตเรายังมีเรื่องที่สมหวังอีกมากมาย แค่เพียงเราไม่ได้มองหรือมองเห็นสิ่งที่ผิดหวังมากกว่า

ผู้ที่ประสบความสำเร็จมักจะผ่านความยากลำบากหรือความล้มเหลวมาก่อน ซึ่งความล้มเหลวนั้นก็เป็นบทเรียนให้รู้จักเรียนรู้ ปรับตัว และแก้ไข เพื่อให้ตนเองเกิดการพัฒนามากขึ้น

ล้มเหลว เพื่อความสำเร็จ

การเรียนรู้ เกิดขึ้น ตลอดเวลา

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงควรเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ จะยังทำให้ตนเองมีมุมมองที่มากขึ้น ต่อยอดความคิดได้มากขึ้น นำไปสู่การสร้างชีวิตให้ดีขึ้น

การใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

การทำงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอาจส่งผลให้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปไม่มากนักน้อย และอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่เราอาจไม่รู้ตัว ผู้ปฏิบัติงานจึงควรมีจิตสำนึกที่ดีต่อการใช้พลังงานและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยอาศัยหลักการ 5R ดังนี้

สรุป

กาทำงานเป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการทำงานให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีทักษะต่างๆ ในการทำงาน มีกระบวนการทำงาน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ยังต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข รวมถึงการรู้จักใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการรักษาสังแวดล้อมให้ยั่งยืน